

Posudek bakalářské práce

Renata Svobodová, *Italská přirovnání typu ADJ-COME-N v porovnání s češtinou.* Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2017/2018, 88 stran včetně příloh.

Renata Svobodová se ve své bakalářské práci zabývá italskými přirovnáními, která omezila na častý strukturní typ *adjektivum + komparátor come + substantivum* a pokusila se je porovnat s českými přirovnáními, respektive pro italské verze najít nejvhodnější český ekvivalent. Použila k tomu nejen základní lexikografická díla (jako je pochopitelně svazek *Přirovnání* Slovníku české frazeologie a idiomatiky), ale také korpusy (jak jednojazyčné, tak paralelní). Ukázala tak hned několik důležitých, byť známých aspektů, jako je např. odlišný soubor komparátů v italštině a češtině (dán jinou mimojazykovou skutečností, např. výskyt slov jako *ančovička*) nebo to, že hranice mezi ustálenými a neustálenými komparacemi není zcela ostrá (a proto leckdy funguje jako originální řešení i doslovný překlad italského přirovnání). Cíle tedy byly beze zbytku naplněny a lze jistě říci, že celkově lze bakalářskou práci hodnotit jako velmi zdařilou, ačkoli k některým bodům se vzápětí ještě vyjádřím.

Text je přehledně členěn na tři části. V první je stručně představena frazeologie a idiomatika jako lingvistická subdisciplína; v druhé části je již řeč o přirovnáních (zde je vyložena veškerá teoretická a terminologická základna dle Čermáka 1983); ve třetí části, která je nejrozsáhlejší, nám diplomantka nabízí nejprve pečlivou definici vybraného strukturního typu ADJ-KOMPARÁTOR-N, pak prezentuje metodologický postup a lexikografické a korpusové zdroje. Nakonec se zabývá už konkrétními přirovnáními, seřazenými abecedně podle adjektiva, které zde tedy funguje jako *tertium comparationis* (jako např. *agile, bello, bianco* atd.); ke každému pak dohledává české ekvivalenty, popř. navrhuje vlastní řešení.

Jak už jsem uvedl, práce je v této obsahové rovině velmi zdařilá; v rovině formulační o něco méně. Mám k ní proto několik připomínek.

1) Obecně vzato by text zasluhoval určitá stylizační vylepšení, někde totiž diplomantka upadá do hovorových formulací, které nejsou zcela vhodné (např. na s. 13 „on je ten, který ve finále...“). Někde se objevují běžné prohřešky (např. kumulace předložek jako na s. 44 „i pro o dost...“), které jsou ještě umocněny – podle mě nešťastným – rozhodnutím používat zkratky *p.*, *k.* (pro přirovnání, komparátor atd.) bez typografického odlišení od základního písma (např. na s. 22 tak čteme „připodobnění [má] paralelní vztah ještě i k v systému...“, nebo „ani výskyt k ve výrazu nemusí...“).

2) Také v rovině obsahové by některé formulace dávaly lepší smysl, kdyby se diplomantka nebála určité aspekty vysvětlit vlastními slovy. Např. hned v úvodu na s. 10 a dále je řeč o jazykových rovinách a o tom, jak do nich frazeologie zapadá. Bez patřičného kontextu není zcela jasné. Na s. 14 pak není dobře vysvětleno, co by měla být ustálená transformace.

3) Oceňuji to, že diplomantka zavádí zpracovanou terminologii (komparandum-relátor-tertium comparationis-komparátor-komparátum), ale pak se jí ne vždy dostatečně drží. Chápu, že někde stačí hovořit o levé versus pravé straně (jak je to také u Čermáka 1983), ale jinde by daná pasáž zasluhovala přesně označit, zda je řeč např. jen o povaze komparátu (srov. kontrast na s. 38-39).

4) Na mnoha místech diplomantka píše, že InterCorp „navrhuje“ nějaký překlad. Ačkoli to není takto všude, je to přece jen zavádějící – InterCorp pouze registruje doložené překlady, aktivně je navrhnout jako konkrétní řešení je už na překladatelích. V každém případě se mi líbí kombinace dat z paralelního korpusu s korpusem SYN, popř. ItWaC, z nichž je patrné, jak určité kombinace – neustálené – lze přece jen okrajově nalézt.

5) Poslední připomínku bych měl k českému a italskému resumé. Diplomantka uvádí jako jeden z výsledků své práce (s. 80), že „zjistila“, jak vypadá základní struktura přirovnání.

To ovšem není její vlastní výsledek, je to jen aplikace předem zavedené terminologie. Podobně v italském résumé (s. 82) by se naopak hodilo vysvětlit explicitněji právě tuto – v české lingvistice – zaběhlou terminologii.

I přes tyto zanedbatelné výtky považuji bakalářskou práci Renaty Svobodové za zdařilou, k obhajobě ji doporučuji a navrhuji ji hodnotit jako *výbornou*.

V Českých Budějovicích dne 20. srpna 2018

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent bakalářské práce